

Vedtak i Transportklagenemnda - Fly

Sammendrag

Krav om standarderstatning grunnet kansellering.

Dato

23.01.2023

Saksnummer

2022-01583

Tjenesteytere

Norwegian Air Shuttle

Klager har i det vesentlige anført

Klager (tre personer) skulle reise fra Oslo til Edinburgh den 21. juni 2022. Under et døgn før avreise mottok klager beskjed om at flyvningen var kansellert, og at han var booket om til ny flyvning over et døgn senere. Klager valgte å kansellere reisen og booket nye billetter med annet selskap. Klager har mottatt refusjon av sine opprinnelige billetter.

Klager krever standarderstatning i henhold til EU-forordning 261/2004, 250 euro per person.

Tjenesteyterne har i det vesentlige anført

DY1640 fra Oslo til Edinburgh den 21. juni 2022 ble kansellert grunnet streik blant flyteknikere hos NFO (Norsk Flytekniker Organisasjon). Hendelsen er ikke kompensasjonsberettiget, da årsaken til kanselleringen var ekstraordinære omstendigheter utenfor Norwegians kontroll, strek hos tredjepart.

I henhold til Montrealkonvensjonen, bør forpliktelser på opererende luftfartsselskaper begrenses eller utelukkes i tilfeller der en hendelse er forårsaket av ekstraordinære omstendigheter som ikke kunne vært unngått selv om alle rimelige tiltak hadde vært tatt. Slike omstendigheter kan spesielt oppstå i tilfeller av politisk ustabilitet, meteorologiske forhold som er uforenlige med driften av den aktuelle flygingen, sikkerhetsrisikoer, uventede flygsikkerhetsmangler og streik som påvirker driften av et flyselskap som er i drift.

Denne saken stiller seg annerledes enn EU-domstolens sak C-28/20 (Airhelp mot SAS), streiken som ble initiert av Norsk Flytekniker Organisasjon («NFO») etter brudd i forhandlingene med Næringslivets Hovedorganisasjon («NHO»), var ikke innenfor de lokale avtalene som utfyller og supplerer tariffavtalens bestemmelser tilpasset

virksomhetens egne forhold, slik som avtalene mellom Piloter/mannskaper og virksomheten, men innenfor Tariffavtalen inngått på NHO-nivå.

Selskaper bundet av tariffavtalen mellom NHO og NFO er i dag Norwegian Air Shuttle, SAS Technical Services, Widerøe, Widerøe Technical Services og Babcock Scandinavian Engineering. Disse selskapene er ikke en uavhengig part i selve avtalen, men er direkte bundet av tariffavtalens bestemmelser som følge av deres tilslutning til NHO Luftfart, og gitt at vilkårene i Luftfartstariffavtalens §3-7 er oppfylt. Dette betyr at en eventuell konfliktsituasjon som streik i utgangspunktet ikke vil kunne håndteres gjennom en dialog mellom ledelse og arbeidstaker som en lokal avtale.

EU-domstolens premiss i sak C-28/20, sier at streik ikke kan anses som en ekstraordinær omstendighet, dersom konflikten kan løses gjennom dialog mellom ledelse og arbeidstaker. Denne typen dialog var ikke mulig i denne saken.

Rimelige tiltak som frigjøring av fly ved hjelp av en mekanisme kalt Minimum equipment list (MEL), som er en midlertidig løsning som lar Norwegian flytte visse vedlikeholdsoppgaver til et senere tidspunkt eller omdirigere fly som trenger vedlikehold til steder utenfor Norge som ikke er berørt av streik, ble brukt når det var mulig. Dette reduserte effektivt antall kanselleringer.

Norwegian kan på grunnlag av ovennevnte ikke imøtekomme klagers krav.

Nemnda bemerket

Kansellering gir rett til standarderstatning med mindre flyselskapet godtgjør at innstillingen skyldtes ekstraordinære omstendigheter som ikke kunne vært unngått selv om alle rimelige tiltak var truffet, jf EU-forordning 261/2004 artikkel 5 og 7.

Norwegian har uttalt og underbygget med dokumentasjon at kanselleringen av DY1640 skyldtes streik hos flyteknikere.

EU-forordningen nevner i sin fortale at streik kan være en slik ekstraordinær omstendighet. Forordningen sier imidlertid ikke at enhver streik som rammer flyselskapets drift, må anses å ligge utenfor dets kontroll.

I 2019 mottok EU-domstolen en anmodning om prejudisiell avgjørelse fra Attunda tingsrätt i Sverige vedrørende fortolkningen av EU-forordning 261/2004 artikkel 5 nr. 3 i forbindelse med en tvist mellom Airhelp Ltd og SAS. Flyselskapet hadde avslått passasjerens krav om standarderstatning etter at hans flyvning var kansellert som følge av pilotstreiken i SAS våren 2019, og anført at streiken måtte anses som en ekstraordinær begivenhet utenfor selskapets kontroll.

EU-domstolen avsa dom vedrørende fortolkningsspørsmålene den 23. mars 2021 i sak C-28/20 med følgende konklusjon:

«Artikel 5, stk. 3, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 261/2004 af 11. februar 2004 om fælles bestemmelser om compensation og bistand til luftfartspassagerer ved boardingafvisning og ved aflysning eller lange forsinkelser og om ophævelse af forordning (EØF) nr. 295/91 skal fortolkes således, at en strejke, der indledes på opfordring af en fagforening for et transporterende luftfartsselskabs personale under iagttagelse af de betingelser, der er foreskrevet i den nationale lovgivning bl.a. med hensyn til strejkevarsel, og som indledes med det formål at sikre opfyldelsen af de krav, der er fremsat af de ansatte i dette luftfartsselskab, og gennemføres af en personalekategori, der er uomgængeligt nødvendig for at gennemføre en flyvning, ikke er omfattet af begrebet »usædvanlig omstændighed« som omhandlet i denne bestemmelse.»

Nemndas flertall - forbrukerrepresentantene og nemndas leder - er av den oppfatning at streiken blant flyteknikere fra Norsk Flytekniker Organisasjon som varte fra 18. til 28. juni 2022 faller innenfor flyselskapets ansvarsområde. De streikende var, slik flertallet forstår det, ansatte i selskapet. Streiken var dermed innenfor selskapets kontroll. Klager har etter dette rett til standarderstatning.

Nemndas mindretall - bransjerepresentantene - er uenig i dette og anser vilkårene for ansvarsfritak for oppfylt.

Vedtak er truffet med dissens slik det fremgår over.

Vedtak

Transportklagenemnda anbefaler at klager gis medhold og at Norwegian utbetaler standarderstatning med 250 euro per passasjer.

Nemndas representanter

Edvard Os (leder)

Borgar Sandvik (Forbrukerrådet)

Gustav Norman (Forbrukerrådet)

Joachim Sponheim (SAS)

Christine Alette Benum (Widerøe)